

✓ ไข่เตาคนล้านนา

พะหยานการนำมาทำสมุนไพรร

คนล้านนาทุกคนรู้จักเตาและผ้า ที่อยู่ใต้น้ำมานาน เพราะในชีวิตประจำวัน ผู้คนล้านนามักนำไข่เตาและผ้ามาปรุงเป็นอาหาร มีข้าวอยู่บ่อยครั้งที่สูงอายุมีอายุยืนนาน เพราะรับประทานผ้า และเตาเป็นประจำ จึงช่วยให้ยึดชีวิตให้ยืนยาวนอกจากตัวเตาเป็นประโยชน์ในโภชนาการแล้ว ยังมีอีกส่วนหนึ่งของเตามีคุณค่าทางยาผู้คนล้านนาเรียกว่า “ไข่เตา”

ปัจจุบันมีการโฆษณาค้าขายสาหร่ายเกลียวเงิน สาหร่ายเกลียวทองกันมากมาย มีการอวดอ้างสรรพคุณของสาหร่ายชนิดต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ แท้จริงคำว่าสาหร่ายเกลียวหรือสาหร่ายเส้น คือ เตา ของคนล้านนานี้เอง

หากเราเดินไปตามท้องทุ่งนา เรามักจะเห็นสาหร่ายหรือเตาลอยอยู่ในน้ำ สีเขียวของเตาบางแห่ง สร้างสีเขียวใต้น้ำ ดู

แล้วสดชื่นดี ชาวนาารู้จักการกวักเตาเข้าแชะเพื่อนำเส้นเตามาตำ หรือบางท้องถิ่นว่า “ยำเตา” ซึ่งเป็นอาหารอันโอชะและมีคุณค่ามากมาย จนผู้มีคนสกัดเอาสารออกมาเป็นอาหารเสริมสร้างรายได้เป็นเงินคุณค่ามหาศาล

ในเนื้อหรือผืนเตาที่อยู่ใต้น้ำหากเราเอามือลงไปกววนมา มักจะพบก้อนกลมคล้ายวุ้นกลิ้งไปมา เมื่อเอามือวักก้อนกลมนี้ขึ้นมา จะเห็นมีสีเขียว หากบีดู ก้อนกลมจะแตกเป็นชิ้น ก้อนกลมที่อยู่ใต้อาจมีน้ำเอง คนล้านนา เรียกกันว่า “ไข่เตา”

พ่อหนานบุญสมกล่าวว่า “ไข่เตาเป็นยาเย็น เพราะมีเนื้อเยื่ออ่อน แดงง่าย แต่คนไม่นิยมรับประทาน คนจะกินแต่เส้นเตา

เท่านั้น ส่วนไข่เตาจะนำมาพอกแผลที่เกิดจากของร้อนที่ทำให้ผิวหนังบวมพอง เช่นแผลไฟไหม้ ผิวหนังโดนสะเก็ดน้ำมันเล็กๆ น้อยๆ หมอพื้นบ้านจะให้คนใช้ไข่เตามากีบ (พอก) ที่แผล ความเย็นของไข่เตาจะแผ่เข้าแทรกตามแผลให้หายปวดแสบปวดร้อน”

อย่างไรก็ตามพ่อหมอบุญสมท่านยังให้ความเห็นว่า “คนสมัยก่อนเขาใช้ไข่เตา กินเตา กินเม็ดผ้าได้อย่างสบายใจเพราะในไร่นา ไม่มีสารพิษเจือปนในน้ำมีแต่สิ่งที่เป็นธาตุอาหารการกินที่มีอยู่ในไร่นา ปราศจากมลพิษ แต่ในสมัยปัจจุบันในไร่นานามีมลพิษมากมายโดยเฉพาะสารพิษทางการเกษตร มีทั้งยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง ไทลด์ลงรวมเข้าสู่น้ำ ทำให้สิ่งที่อยู่ใต้น้ำปนสารพิษไปด้วย หากจะกินเตาก็ต้องระวัง จะกินผ้าก็ต้องระวัง จะทำอะไร จะกินอะไรที่มาจากไร่นาต้องระวังกันไปหมด เช่นเดียวกับกับไข่เตาที่จะนำมาเป็นยาเย็น หากไปเอาไข่เตาในน้ำที่มีสารพิษมาทำยา ก็จะทำให้เป็นผลร้ายต่อคนไข้ แทนที่จะหายจากโรค อาจเป็นการซ้ำเติมเพิ่มพิษร้ายเข้าไปอีก แล้วผู้คนสมัยใหม่ก็จะบอกว่า คนแต่ก่อนโง่ เอาไข่เตามาทำยา เพราะฉะนั้นหากจะทำอะไรก็ต้องพิจารณา สมัยก่อนมันดี แต่พอเวลาเปลี่ยนมาสมัยนี้ มีแต่สิ่งที่เป็นพิษ หากจะเอาไข่เตาต้องเลือกสถานที่ให้เหมาะสม ต้องแน่ใจว่าไม่มีพิษไม่มีภัยอย่างแท้จริง จึงเอามาทำยาได้”

แหล่งข้อมูล : สัมภาษณ์พ่อหมอพื้นบ้าน อายุ 75 ปี จำนวน 1 คน ไข่เตาทุ่งนาบ้านป่าเทือง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

● โดย...นิคม พรหมมาแพทย์

★ ไข่เตา หรือก้อนวุ้นที่อยู่ใต้อาบน้ำที่ผู้คนใช้พอกแผลที่ถูกของร้อนลวก.

